

Wam Ximotre Pawre kot Ximotre hwÿr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhÿ hã hkrajê jahkre ho pa xwÿnhjê hõ na pre. Nē Ximotre kêp Pawre ho ajuta ho hkôt pa xwÿnh na pre. Tã hpãnhã krĩ pê Epes kamã arĩk nē Tĩrtũm kapêr o Jejus kôt hkwÿjê jahkre ho pa. Hãmri nhũm Pawre krĩ hõ kamã pa nē kagàja nhĩpêx nē hwÿr kumē. Nē kamã kãm mēmoj tã karõ. Na pre ra Epes kamã mē hkwÿjaja Tĩrtũm kapêr o hêx o mē ahkre ho pa nhũm Pawre mē harēnh ma nē kagàja kamã Ximotre mã tanhmã mē harēnh to. Nē kot Tĩrtũm kapêr o Jejus kwÿjê jahkre mex xwÿnhjê xunhwÿr kaxyw kãm karõ. Nē Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã mē ahkre ho pa hã kãm karõ nē hwÿr kagà nē kumē. Nē kãm:

¹ Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awÿr kagà nhĩpêx nē kumē. Ixte Jejus Kris nhÿ hã mē ahkre ho ixpa kaxyw na pre Mēpapytãr xwÿnh Tĩrtũm mē Jejus Kris wa ixta nē ixãm. Jejus kamã na pu htem pajamak rãhã ho ri papa.

² Nã ra ate ixkapêr mar xà hkôt Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã te apê ixkra pyrãk Ximotre. Jakamã na pa hte ato Mēpanhĩpêêxã maati Tĩrtũm mē panhõ Pahihti Jejus Kris wa hwÿr o ixpa nē ato wa hwÿr o:

—Pa Tĩrtũm mē Pahihti wa. E Ximotre ho na pa war awÿr kaxyw. Kwa kêr ka wa kamã axukapřĩ nē kutã war anojarêr rãhã ho wa ri apa. Kot kaj

wa ã ho mex aně nhũm war anhỹ hã hamakêtkati ně àmnhĩx pa ho pa.

Anhỹr o na pa hte war ato kuwỳ

Tĩrtũm kapěr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarěnh

Rõmãn 16.17; Wam Ximotre 6.3; Sikũn Ximotre 2.23; Xitre 1.5-16

³ Ně na pu pre wa Epes kamã papa tã pika pê Masetõn wỳr panojarêt ně tee ri Epes kamã Tĩrtũm kapěr ho hêx o mẽ ahkre xwỳnhjê kapěr ma. Jakamã na pa pre amã:

—E Ximotre kêr ka Masetõn wỳr ixkôt amõr kêt ně. ãm jar Epes kamã arĩk ně ixwakre kamã Tĩrtũm kapěr o mẽ hêx xwỳnhjê mã akapěr ně ã mẽ hêx anhỹrja nê mẽ hkurê ho ri mẽ hkôt apa.

Anhỹr o amã harê hãmri ně Epes kamã are ně ma Masetõn wỳr ahte mō.

⁴ Mẽ hêx xwỳnhjaja amnepêm panhĩgêtjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ně tanhmã ujarěnh toja nhũm htem mẽ kãm harěnh pix o pa. Ně mẽ hixi piitã harěnh o pa. Na htem ã amnhĩ krã hkôt hkwỳjê mã ujarěnh anhỹr o pa. Jao axpẽn kwỳm ri mẽ ahkre ně mẽ hã axpẽn mã àkjêr o pa. ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao Tĩrtũm nhỹ hã kãm hprãm xà hkôt mẽ ahkre hkêt ně. Kojã mẽhõ Tĩrtũm nhỹ hã kapěr o mẽ ahkre hãmri ně amnhĩ kaxyw kãm hamaxpěr tỳx pê tanhmã mẽ ahkre hto. Nom ixte amã mẽ harěnh xwỳnhjaja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ahkre hkêt jakamã na pa pre inhnojarêt ně ã amã mẽ harěnh aně ně mẽ kuri Epes kamã are.

⁵ Tã kêr ka arĩ mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa Ximotre. Ně Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã aně kê mẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpěr tỳx pê

hamaxpêr mex o pa. Jao tanhmã hamaxpêr punuj to hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nê mẽ kãm anê kê mẽ te kãm amnhĩ tã ma pyràk o nhãm kãm mẽ hã ma ho pa.

⁶ Ixte amã mẽ hêx xwỳnh jarênh xwỳnhjaja na htem ã mẽ ahkre anhỹr kêt nê. Na htem htỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ ahkre hto.

⁷ Tĩrtũm kot finat Mojes mã mẽmoj tã karõja mẽ kot mar tỳx ã amnhĩ kamnhĩx nê ho mẽ ahkre hprãm tã no ãm hprĩ hã mar kêt nê htỳx ri ho mẽ ahkre ho pa.

⁸ Tĩrtũm kot Mojes mã mẽmoj tã karõja mex. Mẽ kot mar nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pre.

⁹ No na pre mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mã ã hã karõ anhỹr kêt nê. ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mã na pre hã karõ.

Mẽ kot mẽ õ pahi kapêr mar kêt xwỳnhjê mã.

Nê mẽ kot Tĩrtũm kapêr nhĩrôp kuhê ho mẽ pa xwỳnhjê mã.

Nê Tĩrtũm ã mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjê mã.

Nê mẽ kot mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà hpar xwỳnhjê mã.

¹⁰ Nê mẽ hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nê mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nê mẽmyjaja kot mẽnijê kuhpa hã kãm amnhĩ kwỳ myjê hkĩnh nê mẽ ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nê mẽnijaja kot mẽmyjê kuhpa hã kãm amnhĩ kwỳ nijê hkĩnh nê mẽ ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Ně mẽ kot mẽmoj to àhkĩnh nẽ nhãm mẽ kãm ho wẽnê o mẽ pa xwỳnhjê mã.

Ně ri mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjê mã.

Ã mẽ kot Tĩrtũm kapêr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ kaxyw na pre Mojes mã mẽmojta ã karõ. Mẽ kãm Jejus prãm kêt xwỳnhjê mã. Mẽ kot mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw.

¹¹ Tã pa na pa hte Pahihti kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri mẽ hkôt ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm ixãm. Tĩrtũmja mex o mex. Tãm na pre ja kaxyw ixãm.

Tanhmã Pahihti Jejus Kris kot Pawre ho mex to hã harênh

Atre 26.9-18

¹² Nẽ Pahihti Jejus Kris na hte ixto mex rãhã ho pa. Na hte tanhmã ixto pa ý hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pre ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã inhmã ixàpênh ã karõ nẽ inhmã:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpêr mex jakamã kêt ka ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm ixkapêr jarênh o ri apa. Anẽ.

¹³ Nom amnepêm na pa pre hkôt ijamaxpêr kêt nẽ. ãm axtem nẽ haprý rũnh nẽ ho ixkapêr punuj o ri ixpa. Nẽ hkwỳjê ho ixkrihkrit nẽ mẽ haprý nẽ mẽ htak. Nom kormã amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpêr kêt jakamã ixtỳx ã mẽ hipêx anhỹr o ixpa nhũm Pahihti ja hã ixpumu nẽ ixkamã ukapřĩ nẽ mẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ.

¹⁴ Nẽ kãm ijapê xàj mẽmoj to ixkutã nojarêr rãhã ho pa nẽ tanhmã ixkrã hto pa ra amnhĩ kaxyw

hkôt ijamaxpër nê hkôt amnhĩ xãm. Hãmri nê kukwak ri ra inhmã hkwỳjê hkĩnh nê hpãnhã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt ixpa.

¹⁵ Nê Jejus Kris ra wryk nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê htyk ã harẽnhja na pa hte harẽnh o ri ixpa. ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex. Kê mẽ piitã kuma nê hã nohtỳx rãhã ho pa.

Kormã ixte hkôt amnhĩ xãm kêt ri na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx o mẽ piitã mẽ hakrenh

¹⁶ nhũm Tĩrtũm ixpumu nê ixkamã ukaprĩ nê. Hãmri nê amnhĩ kaxyw ixãm. Mẽ piitã mẽ kot ja hã ixpumunh nê axpẽn mã ã ijarẽnh anhỹr kaxyw. Nê ijarẽnh o:

—Kwa Pawre na pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx o pa nhũm Jejus Kris ja hã omu nê kamã gryk tokyx anhỹr kêt nê. Na pre tanhmã hkrã hto nhũm ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa pu mẽ urak nê amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpër nê hkôt amnhĩ xunhwỳ. Kêr pu mẽ Pawre pyrã nê nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kraja wa kuri pamex nê pahtĩr tũm nê papa ho papa.

Anhỹr o axpẽn mã ijarẽnh nê ixpyrã nê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pre Tĩrtũm ã ixto mex anê.

¹⁷ Jakamã na pa hte kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nê kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nã kapxipix apê Pahi Maati. Nê arãhã ho arãhã nê amex o amex. Mẽ ixte inho ho aa apumunh kêt tã kapxipix apê Mẽinhĩpêêxã maati. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã ã amã amex o amex ã ajarẽnh anhỹr o pa. Anê.

*Ximotre kot tanhmã Epes nhõ xwÿnhjê jahkre
hto hã kãm karõ*

Wam Korît 5.1-5

¹⁸ Nẽ te apê ixkra pyræk Ximotre. Tã kot paj mẽmoj tã amã karõ ka inhma nẽ inhmar tÿx nẽ. Nà Pahihti Jejus mã ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw na pa prem axãm nhũm Tĩrtũm nhÿ hã kapêr o mẽ pa xwÿnhjaja axàpênh kukamã amã kapêr nẽ amã:

—E ate ma mẽ kãm Pahihti Jejus jarênh o apa kaxyw Tĩrtũm kot axãm jakamã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri mẽ hkõt apa. Anẽ.

Tã kot paj ijaxwÿja kagàja kamã amã ixkapêr nẽ mẽmoj tã amã karõ. Ka mar tÿx nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx mex pê Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Jao aprĩ hã mẽ kãm tanhmã Jejus jarênh to ho ri mẽ hkõt apa.

¹⁹ Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpêr mex nẽ. Nẽ mẽmoj punuj pumu nẽ amã ho anhÿr prãm tã Jejus nhÿ hã nê amnhĩ to htÿx nẽ ho anhÿr kêt nẽ. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nom kot kaj ja nê amnhĩ to htÿx kêt nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ te ate Pahihti Jejus kaga pyræk. Na pre pahkwÿjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o hkaga nẽ axte kãm hamaxpêr kêt nẽ.

²⁰ Imẽnew mẽ Aresãnja na pre wa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tanhmã Tĩrtũm o kapêr punuj to. Mÿrapê na pa pre Satanasti nhĩhkram wa haxà. Kot tanhmã wa ho nhũm wa kot tee ri amnhĩ tomnujta ã amnhĩ pumunh nẽ tokyx tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt kaxyw.

2

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ

Rukre 11.2-4; Atre 10.34-35; Epes 6.18

¹ E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã amã karõ Ximotre. Ka inhma nẽ ixô ri ho mẽ pahkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt apa. E ja kumrẽx kot paj mẽ kaxyw amã hã karõ. Kêr ka mẽ piitã mẽ ho Tĩrtũm wỳr ho ri pa. Nẽ kãm mẽ harẽ nẽ mẽ kaxyw mẽmoj tã axàhwỳr o ri apa. Kêr kê ama nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Kê mẽ amnhĩ tã omu nẽ ã kãm kapêr anẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà ãm hãmri na ka ã mẽ ixto mex anẽ. Amex o amex. Anẽ.

² Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ õ pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ ho ahwỳr o pa ho:

—Pa Tĩrtũm? Kwa kêr ka mẽ inhõ pahi mẽ mẽ kot mẽ ixto amnhĩptàr xwỳnh piitã tanhmã mẽ ho kê mẽ ixto mex o pa. Kêr pa mẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa pẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nẽ ixàmnhĩx mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

³ Kot puj mẽ ã mẽ ho mẽ papytàr xwỳnh Tĩrtũmja wỳr o papa anẽ nhũm mẽ pama nhũm ja kãm mex nẽ.

E kêr ka ã mẽ kãm ja hã karõ anẽ Ximotre.

Tĩrtũm kãm mẽmoj prãm ã harẽnh

Sikũn Pêtre 3.9

⁴ Nẽ mẽ piitã mẽ kot kapêr mar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm.

⁵ Ja kaxyw na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Tĩrtũmja tapxipix na kęp

Měpahpām. Ně Kra Jejusja tapxipix na kot Tirtūm mā tām mẽ paxunhwỳr mā xwỳnh. Ja kaxyw na pre amnhĩ grōnh kôt wrỳ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato.

⁶ Hāmri nẽ gaa nẽ àptàr hāmri nẽ mẽ pahpiitā mẽ panê ty. Jao Tirtūm mā mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitā hpānhā amnhĩrer pa. Tā mẽ pahpiitā mẽ pahte kot ā amnhĩ nhĩpêx anhỳr ā harēnh mar nẽ tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tirtūm kām hprām.

⁷ Ja kaxyw na pre ixām. Ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mā Tirtūm kapêr jarēnh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Ně Jejus nhỹ hā tanhmā mẽ kām ixkapêr to ho ri ixpa kaxyw. Ně tanhmā kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hā harēnh kaxyw. Ām hāmri na pa ā amnhĩ jarēnh anê. Ixêx kêt. Na pa hte Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ixpa nẽ ā mẽ kām ixkapêr anê nẽ mẽ kām:

—E mẽ ate Tirtūm Kra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳrja na Tirtūm kām hprām. Jakamā kwa mẽ tokyx amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Anê.

Ikrêsti kamā tanhmā mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hā mẽ pamā karō

⁸ Ně kot kaj mẽ tōhā Tirtūm kapêr mar kaxyw axpên wỳr akuprō. Hāmri nẽ Tirtūm mā amnhĩ jarē nom kêr ka mẽ mẽmoj tā axpên kamā agryk kamā kām amnhĩ jarēnh kêt nẽ. Rỳ mẽmoj tā axpên mā axàkjêr kamā kām amnhĩ jarēnh kêt nẽ. Ām tām mẽ ajamaxpêr pix o kām amnhĩ jarē. Ně tām amnhĩ nhĩpêx kamā kām amnhĩ jarē. Ja na inhmā

hprãm. Tã kêr ka ã Epes nhõ xwÿnhjê mã ja hã akarõ anẽ Ximotre.

Mẽnijaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Korĩt 14.34; Epes 5.22; Xitre 2.3; Wam Pêtre 3.1-7

⁹ Nẽ kot paj hpãnhã Kris kôt mẽ pahtõxjaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kaxyw amã karõ ka inhma. Nà mẽmyjaja kot mẽ omunh nẽ kãm mẽ hkĩnh prãm xàj kê mẽ htỳx ri mẽ noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Nẽ ja prãm xàj tanhmã ê jagjênh to hkêt nẽ rỳ tanhmã ri mrar to hkêt nẽ. Rỳ mẽ kãm mẽ hkĩnh prãm xàj òkrexê mex jagjênh rỳ mẽ ìhkra kamã kàx mex jagjênh nẽ ri hã mẽ hkôt pa kêt nẽ. Rỳ ja kaxyw tanhmã ri amnhĩ kĩ jaxwÿr to nẽ ri hã mẽ hkôt pa kêt nẽ. Rỳ mẽ ê mex jagjê nẽ mẽ noo mã htỳx ri hpijaàm kêt o pa hkêt nẽ. Kê mẽmyjaja kãm mẽ hkĩnh prãm xàj ã htỳx ri amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa hkêt nẽ.

¹⁰ Mẽ kãm anẽ kê mẽ kãm Tĩrtũm mãn kĩnh xàj mẽ piitã mẽ kutã mẽmoj to nojarêt o pa.

¹¹ Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ Tĩrtũm kapêr mar kaxyw mẽ pikuprõnh xà hwÿr agjê nẽ akryk Tĩrtũm kapêr mar o hkrĩ nẽ htỳx ri axpên mã kapêr o hkrĩ kêt nẽ.

¹² Nẽ kê mẽ ikrêsti kamã Tĩrtũm kapêr o mẽmyjê jahkre hkêt nẽ. Rỳ kamã mẽmoj tã tanhmã mẽ kãm karõ hto hkêt nẽ. ãm akryk Tĩrtũm kapêr mar o hkrĩ.

¹³ Mẽmo mÿrapê koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà na pre Tĩrtũm my kot wa finat Atãwja kumrêx nhĩpêx nẽ kormã hprõ Ewa o hapu nẽ hipêx.

14 Nē Atāwja na pre kagā kapēr mar nē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Prō na pre mar xà hkôt Tĩrtũm kapēr nhĩrōp xa nē tanhmā amnhĩ tomnuj to.

15 Mýrapê na htem mēnijaja hpijagri ho hikwỹ nhũm mẽ hkrajaja à htỳx kām hapōj. Tā nom koja mẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỹ nē ã ixte mẽ kaxyw amā mẽmoj tā karō xà hkôt amnhĩ nhĩpêx hāmri nē nhỹrmā mex kumrēx nē htĩr tũm nē pa ho pa. E kēr ka ã mēnijê mã mẽmoj tā karō anē Ximotre.

3

Pastô kot tanhmā amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kām karō

Xitre 1.5-9

1 E kot paj hpānhā tanhmā pastô jarēnh to. Koja mēhō kām kēp Kris kwỳjê nhō pastô nē Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre hprām nē ãm hāmri ã hamaxpēr anē. Ja mex.

2 Jakamā koja mēhō kām kēp pastô hprām hāmri nē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

Koja mẽ piitā mẽ noo mã tām ri amnhĩ nhĩpêx.

Nē hprō pix tãnopxar o pa.

Nē mẽmoj punuj kutā amnhĩ to htỳx nē.

Nē tām hamaxpēr.

Nē àmnhĩx amnhĩ wỳr mẽ piitā mẽ kuwỳ.

Nē Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre mex nē.

3 No kê mẽ kagōxỳhti japrōr nē ho pipānh o pa hkêt nē.

Nē àhkurê ho pa hkêt nē.

Nē mẽ piitā mẽ kamā ukaprĩ ho ri mẽ hkôt pa.

Jao mẽ kutā nojarêt rāhã ho pa.

Ně amnhĩm kàxpore rax o pikuprõnh prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nê.

4-5 Nê hkrajê jahkre mex o pa nhũm mẽ kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nê hã hpijaãm kãm tãm amnhĩ nhĩpêx.

Koja mẽ hkrajê jahkre mex kêt nê hãmri nê mãănên Kris kwỳjê jahkre mex kêt nê. Jakamã nhũm hkrajê mẽ Kris kwỳjaja tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nê.

6-7 Nê kê mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Mẽ kot ja hã mẽ omunh nê mẽ hã hpijaãm o pa kaxyw. Nom koja mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ ho kapêr punuj nê. Satanasti kãm hprãm xà hkôt.

Nê kê mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nê.

Koja mẽ kêp pastô hãmri nê mẽmo arĩgro hã tanhmã hamaxpêr to nê amnhĩ to rax prãm xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nê te kot Satanasti nhĩpêx pyrãk o hipêx nê tanhmã homnuj to. Ja pymaj kê mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nê.

E pastô na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa kamã Jejus kwỳjê jahkre nê tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa Ximotre.

*Mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karõ
Atre 6.1*

⁸ Nē kot paj hpānhā amā mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê jarẽ ka inhma Ximotre. Nà koja mēhõ kām Kris kôt hkwỳjê ho ajuta hprām hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Koja mẽ htỳx ri mẽmoj tã mẽ kām hpēr o pikēnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ tanhmã mẽmoj to hêx to ho pa hkêt nẽ.

Nẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipānh o pa hkêt nẽ.

Nẽ amnhĩm kàxpore ho pikuprōnh nẽ ho rax prām xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

⁹ Nẽ kê Tĩrtũm kapēr piitã hkôt hamaxpēr o pa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pamã kapēr piitã ho amnhĩrĩt jakamã koja Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjaja kapēr piitã hkôt hamaxpēr pẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rāhã ho pa.

¹⁰⁻¹³ Nẽ kê mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o pa.

Nẽ pastô pyrà nẽ mẽ hkrajê jahkre mex nhũm mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Nẽ kê mẽ hprōjaja mjên pyrà nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.

Nẽ hkwỳjê ho kapēr rỳ mẽ axpẽn jakwa kamã ri axpẽn mã mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nẽ.

Nẽ mjên pyrà nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx o ri pa. Nẽ amnhĩ to mex rāhã nẽ.

E koja mēhõ kām Kris kwỳjê ho ajuta ho pa hprām hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom kêr ka mẽ kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ unhwỳr tokyx anhỹr kêt nẽ Ximotre. Taxy mẽ kamã ama nẽ aprĩ hã mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu măn. Hãmri nhũm mẽ piitã mẽ mex ã mẽ harẽ ka mẽ hã mẽ ama nẽ rĩ kormã mẽ kot mẽ ho ajuta ho pa kaxyw mẽ unhwỳ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã omu nẽ axpẽn mã mex ã harẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus

Kris mã hamaxpêr mex o pa hã mẽ omu nẽ mẽ hã hpijaàm o pa.

Pawre kot Ximotre mã amnhĩ jarênh

¹⁴ Nẽ inhmã awỳr inhmõr nẽ apumunh prãm Ximotre. Nom kot pa amnhĩ kukamã ã mẽmoj tã amã karõ nẽ hã kagà anẽ.

¹⁵ Kêr pa tokyx awỳr inhmõr kêt japêr ka ixte amã mẽmoj ã kagàta kamã harẽ nẽ ixkutêp ho mẽ ahkre ho ri apa. Mẽ kot mar nẽ hprĩ hã mẽ õ pastô nẽ mẽ kot mẽ ho ajuta ho mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harênh mar kaxyw.

Mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx nẽ pakatàt kôt mẽ piitã mẽ kãm pakapêr o papa. Jao tanhmã mẽ kãm Jejus Kris jarênh to ho ri papa.

Pawre kot Jejus mex o mex ã mẽ grer jarênh

¹⁶ Nẽ Jejusja mex o mex. Amnepêm kormã mẽ pahte harênh mar kêt tã pu prem harênh ma hãmri nẽ mex o mex ã pagrer o papa. Nẽ pagrer o: Kris kêp Mẽpahpãm tã na pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ì ho ì nẽ kato.

Nhũm pre Tĩrtũm Karõja mex o mex ã harẽ.

Nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja omunh o pa.

Nhũm ahpỳnhã pika piitã hwỳr tanhmã kot mẽ panẽ amnhĩ nhĩpêx to hã harênhja anhgrà.

Nhũm hte mẽ hkwyjaja harênh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Tã nhũm pika kamã àpênh jatur xàm kumẽ nhũm Tĩrtũm akupỹm amnhĩ wỳr ho api.

Na pu htem ã Jejus mex o mex ã pagrer aně.

4

Mě kot Tirtům kapěr kwým ri tanhmã Kris kwýjê jahkre hto xwýnhjê jarěnh

Matêwre 24.4-13; Korosě 2.16-19; Sikŭn Ximotre 3.1-9; Sikŭn Pětre 2.1-3; Jutre 3-16

¹ Ně nhýrmã Jejus akupŷn mẽ pahwŷr wrŷk kaxyw koja pika nhõ xwýnh kwýjaja ma hkwýjê mã tanhmã Tirtům kapěr o hêx to ho pa. Na pre Tirtům Karõ hprĩ hã mẽ hkukamã tanhmã mẽ harěnh to. Koja xep Satanasti hkwýjaja Jejus kwýjê hwŷr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ kãm kapěr to. Satanasti nhŷ hã mẽ kãm hêx o pa nhŷm mẽ hkwýjaja mẽ kuma nẽ mẽ hkõt hamaxpěr nẽ Jejus kaga. Ā koja mẽ Jejus akupŷn mẽ pahwŷr wrŷk kukamã amnhĩ nhĩpêx aně.

² Ně Satanasti nhŷ hã mẽ kãm mẽmoj to hêx xwýnhjaja ãm Satanasti pix mar o pa jakamã koja mẽ hamaxpěr mex kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj punuj pumu nẽ htŷx mex ã hkamnhĩx.

³ Tã koja mẽ Tirtům kapěr kwým ri ã Jejus kwýjê mã hêx ho pa aně nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêt ka mẽ axpěn mã ri mẽ rer o apa hkêt nẽ. Tirtům kãm ja prãm kêt. Ām ahte ri mẽ papaja na kãm hprãm. Aně.

Ně mẽ kot mẽmoj mex kur ã mẽ omu nẽ nê mẽ kãm kapěr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem ata hkur kêt nẽ. Tirtům pê omnuj kěná kot ka kêt ri aku.

Anhŷr o koja mẽ kãm kapěr o pa.

⁴ Nom Tĩrtũm na pre mẽ pamã mẽ apkur xà piitã ho kato. Mẽ paxàmnhĩx mẽ pahte piitã hkur o papa kaxyw. Jakamã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem mẽmoj kaga hkêt nê. Na pu htem mẽmoj kur kaxyw nê Tĩrtũm mã harê hãmri nê paxàmnhĩx kuku.

⁵ Tĩrtũm kot mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harênh jakamã na pu htem kãm harênh pê paxàmnhĩx piitã hkur o papa.

*Pawre kot mẽmoj tã Ximotre mã karõ
Sikũn Ximotre 1.6-14; Xitre 2.1-8*

⁶ E Ximotre. Ixte mẽmoj tã amã karõta kêr ka ho Kris kôt pahkwỳjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã mẽ ahkre anhỹr jao ra Jejus Kris mã axàpênh mex nê. Na ka pre harênh ma nê hkôt amnhĩ xãm hãmri nê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nê. Tã kêr ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã kê mẽ piitã ja hã apumu.

⁷ Nê mẽ ujarênhja kot paj tanhmã amã hã karõ hto. Mẽ panhĩgêt xujarênh kamã mo Tĩrtũm jarênh? Amrakati kumrêx. Jakamã kêr ka mẽ hkôt ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. ãm Tĩrtũm kapêr kôt pix mã ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kapêrja ãm hãmri na.

⁸ Nê na htem amnhĩ karo hprãm xàj tanhmã amnhĩ karo hto ho pa. Ja mex. Tanhmã kute hkêt. Na htem tanhmã amnhĩ karo hto nê gaa nê ra hkarore nê pa. No kêt mẽ kot Tĩrtũm kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o paja na mex o mẽ hkarota jakre. Na htem Tĩrtũm kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx hãmri nê mex nê hkĩnh nê pa ho pa. Hãmri nê nhỹrmã kaxkwa kamã Tĩrtũm mẽ Kra Jejus wa kuri mex nê htĩr tũm nê pa ho pa. Ja na mex o mex.

⁹ ãm hãmri ixte amã ja jarẽnh jakamã kwa kêr ka ja hã anohtỳx nẽ ri ho apa Ximotre.

¹⁰ Nẽ Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Tã na pu pre amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamexpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm pahto hkra. Kãm mẽ piitã mẽ ho hkra hprãm jakamã na htem pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kra hkôt hamexpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra. Ja kaxyw na pu htem mẽ piitã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panẽ amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh rãhã o ri mẽ hkôt papa. Jao Tĩrtũm mã paxàpênh mex nẽ.

¹¹ E kêr ka ã ja ho pahkwỳjê jahkre anhỹr ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ho pa kaxyw.

¹² Nẽ kormã anyw tã kêr ka mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri akapẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Mẽ kot Jejus ã tanhmã ato htã arĩ amnhĩ kaxyw kãm ajamexpẽr tỳx nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kutã anojarêt nẽ ajamexpẽr mex pix o ri apa. Kot kaj kormã anyw tã ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ hã apumu nẽ kãm akapẽr mar prãm nẽ. Anyw ã apumunh tã kãm akapẽr mar prãm nẽ.

¹³ Nẽ kêr ka mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ ka arĩ ixkutêp mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm ã kagà kamã akapẽr rãhã ho apa. Nẽ aprĩ hã tanhmã ho mẽ ahkre hto nẽ ho mẽ ahkre mex nẽ Ximotre.

¹⁴⁻¹⁵ E kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa nẽ amã ho anhỹr kaga hkêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kot ate Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o amõr ã apumunh kaxyw. Kormã ate mẽ kãm Jejus jarẽnh o apa hkêt ri na pre pastô nhỹ hã mẽ kapẽr xwỳnhjaja ate

Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw axãm. Hãmri nê anhĩmõk ã mẽ ìhkra jaxwỳ nê axapênh kukamã tanhmã ajarênh to nê ato Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm ate mẽ kãm kapêr jarênh o ri apa kaxyw amã ajamaxpêr o hihtỳx. Tã kêr ka ỳ hã ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa.

¹⁶ Nê kwa kêr ka amnhĩ pumunh mex nê Ximotre. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx nê akatãt kôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nhũm mẽ ama nê apyrà nê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nê pahpyrà nê nhỹrmã Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nê pa ho pa.

5

Tanhmã mẽ pahte Kris kôt mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to kaxyw mẽ pamã karõ

Sikũn Ximotre 2.24-25

¹⁻² E kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳjê hõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate tanhmã ja nê kãm akapêr to hã amã karõ.

Nà koja mẽhõ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ka harênh ma hãmri nê ma hwỳr tẽ nê ja nê tanhmã kãm akapêr to. Nom kêr ka kãm akapêr mã agêt kêt nê.

Koja mẽwejjê õ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp anhĩpêxà rỳ akatorxà pyrãk o kãm akapêr. Jao hã apijaàm o tanhmã kãm akapêr to.

Rỳ koja apyrà nê mẽ nywjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp atõ pyrãk o kãm akapêr.

Rỳ mẽnijê nyw õ amnhĩ tomnuj japêr ka te kêp atõx pyrãk o kãm akapêr. Jao hã apijaàm o kot amnhĩ tomnujja nê tanhmã kãm akapêr to.

E kêr ka mẽ kot amnhĩ tomnuj nê ã mẽ pahkwỳjê mã akapêr anhỹr o apa Ximotre.

Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽnh

Xiakre 1.27

³ Nê kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳ pê mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽ. Nà koja mẽhõ nija hkra hkêt nê htàmnhwỳ hkêt nê pa nhũm mjên kêp ty ka mẽ apê Kris kôt hkwỳjaja ja hã omu nê mẽmoj to kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

⁴ Nom koja ra hkra rỳ ra htàmnhwỳ japêr kê mẽ tãmjaja tanhmã ho ajuta hto ho pa. Kãm õ nê kãm mẽmoj nhõr o pa. Kormã mẽhprĩre ri na pre mẽ õ wôwô nê mẽ katorxà nê mẽ hipêêxà mẽ hamãr mex pê mẽ kãm õ ho pa. Tã ra mẽ àptàr jakamã kê mẽ amnhĩ pyrà nê mẽ hamãr mex pê mẽmoj to mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. ã mẽ kot hkwỳjê kamã ukaprĩ ho pa jakamã te mẽ kot Tĩrtũm mã àpênh pyràk.

⁵ No koja mẽhõ ni ra wejre nê ahte ri pa. Nê hkra nê htàmnhwỳ hkêt nê ri pa. Tã kê ja hã amnhĩ pumu nê Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ to hwỳr o pa. Nê mẽ piitã mẽ ho hwỳr o pa. Jao tãm hamaxpêr. Ka mẽ apê Kris kôt hkwỳjaja ja hã omu hãmri nê mẽ kam nê tanhmã kutã anojarêt to ho ri apa.

⁶ No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Nê htỳx ri mẽ grer wỳr mra nê hpijaàm kêt o ri mra ka mẽ ja hã mẽ omu nê mẽ ho ajuta hkêt nê. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nê arĩ htĩr tã te ra htyk nê hikwỳ pyràk.

⁷ E kêr ka ã ja hã Kris kôt pahkwỳjê mã karõ anê. Kê mẽ ama nê ã mẽ mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o pa.

⁸ Nom koja mēhō amnhĩ kwỳjê ho mex kêt japêr. Nê òrkwỹ kamã hprõ nê hkrajaja nê hipêxà nê katorxà nhũm mē kãm mē apkur xà nhõr kêt japêr. Koja mē ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao Jesus kaga nê te mē kot hkôt amnhĩ xunhwỹr kêt xwỹnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx nom amnhĩ tomnuj tỳx o mē hakre.

⁹ Nê mē mjên htyk nê mē hkra nê mē htàmnhwỳ hkêt xwỹnhjaja kêr ka mē tanhmã mē ho ajuta hto kaxyw hãmri nê mē hixi piitã hã kagà. Nom kwa kêr ka aprĩ hã tanhmã mē amnhĩ nhĩpêx to hã mē omu nê rĩ kormã mē hixi hã kagà.

Koja mēhō kormã mjên htĩr ri tãm hipêx nê nhãm mēmỹjê ho amnhĩkati hkêt nê.

Nê ra hã amgrà pê 60 rỳ ra hã 60 jakre.

¹⁰⁻¹¹ Nê tãm mē piitã mē hipêx o pa.

Nê hkrajaja kormã htĩr ri nhũm mē hamãr mex nê mē ahkre mex o pa.

Nê nhãm krĩ hõ nhõ xwỹnhjaja ò krĩ hwỳr pøj nhũm mē omu nê amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mē kuwỳ.

Nê mē kêp amrakati xwỹnhjê ho mex o pa.

Koja mē ã amnhĩ nhĩpêx anê ka ja hã mē omu nê rĩ kormã mē ho ajuta kaxyw mē hixi hã kagà. Nom mē hixi hã kagà kaxyw nê mēmoj tã mē hkukja nê mē kãm:

—E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã inhmã amnhĩ jarê pa ama nê rĩ kormã anhĩxi hã kagà.

Kot kaj axte amjên kêt nê.

Nê tanhmã Kris kôt akwỳjê ho mex to ho ri apa.

Nhũm mēhō mēmo mỳrapê hkaprĩ nê pa ka ja hã omu nê tanhmã ho ajuta hto.

E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã amnhĩ jarẽ pa ama nẽ anhĩxi hã kagà. Hãmri nhũm Kris kôt akwỳjaja amã axàpkur xà nhõr o pa. Anẽ.

Ã mẽ kãm akapẽr anẽ nhũm mẽ ama nẽ amã:

—Ỗ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ ka mẽ ama nẽ mẽ hixi hã kagà. No kormã mẽ hã amgrà pẽ 60 kêt xwỳnhjaja kêr ka kormã mẽ hixi hã kagà hkêt nẽ. Koja mẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõja ma nẽ wam tajê pyrà nẽ amã:

—Ỗ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na pa Jejus Kris noo mã ã amnhĩ jarẽnh anẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ ra hkurẽ hapõj nẽ ra kot amnhĩ jarẽnh ta kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ axte mjên.

¹² Ra amnhĩ jarẽnh o:

—Ma kot paj ãm Jejus mã pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nẽ axte inhmjên kêt nẽ.

Anhỹr tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ kot amnhĩ jarẽnh kwỳm ri axte mjên. Jao te Jejus mã amnhĩ to hêx pyràk nhũm Tĩrtũm pẽ jamnuj. Ja pymaj kêr ka mẽ kormã mẽ hã amgrà pẽ 60 kêt xwỳnhjê nhĩxi hã kagà hkêt nẽ. Kormã mẽ hã amgrà pẽ 60 kêt xwỳnhjaja arĩ mẽ hkĩnh tỳx

¹³ jakamã kot kaj mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr o apa nhũm mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axte amnhĩm àpênh kêt nẽ. ãm kãm kaga nẽ htỳx ri nhãm mẽ hwỳr mra nẽ nhãm mẽ hwỳr mra. Nẽ amnhĩ pumunh mex kêt nẽ htỳx ri axpên jakwa kamã ri mẽ hixi ho rêr o pa. Nẽ nhỹri mẽmoj pumu rỳ tanhmã mẽmoj jarẽnh mar to hãmri nẽ ma htỳx ri hkwỳjê mã harẽnh o mra. Koja mẽ ã amnhĩ

nhĩpêx anhÿr o pa hãmri nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkôt mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê ho kapêr punuj nẽ.

¹⁴ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa pymaj kêr ka kormã mẽ nyw xwỳnhjê mã anê kê mẽ mãmri axte mjên nẽ o pa. Hãmri nẽ hkra nẽ hkrajê jamãr o pa. Ja na inhmã hprãm. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nhũm mẽ kêp Kris kôt pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ hkôt tanhmã mẽ pahto kapêr punuj to hkêt nẽ.

¹⁵ Mãn ka ra Kris kôt pahkwỳjê nyw pê mẽ mjên htyk xwỳnh kwỳjaja tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ harênh ma. Na prem Jesus kaga nẽ Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

¹⁶ E kêr ka mẽ ã Kris kwỳ pê mẽ mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx o apa anê Ximotre. Nom koja mẽ akwỳ kamã mẽhõ nhõ wôwô mjên rỳ katorxà mjên kêp ty kê tãm kãm õ ho pa. Kêr kê Kris kôt pahkwỳjaja ãm mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnh pê mẽ hkra nẽ mẽ htãmnhwỳ hkêt nẽ ahte ri mẽ pa xwỳnh pixjaja tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa.

Mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê hkrãhtũm kaxyw mẽ pahã kãm karõ

Atre 14.23; Wam Korõt 9.7-14; Karatas 6.6; Wam Tesarõn 5.12; Wam Pêtre 5.1-4

¹⁷⁻¹⁸ Nẽ kot paj hpãnhã amã Kris kôt mẽ pahkrãhtũmjê jarê. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot mẽ harênh kot:

Kêr ka Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja mẽ ahkre pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Anẽ.

Nẽ mããnẽn mẽ harênh ã kuxi nẽ mẽ harênh o: Koja akrit amã àpênh o pa ka ho mex nẽ kãm õ mex o apa. Anẽ.

Ã ja jarēnh kot anhÿr jakamã koja Kris kôt mẽ akrãhtũmja Kris mã tanhmã mẽ ato mex to ho pa ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex o ri apa. Kot Tĩrtũm kapēr o mẽ ajahkre mex jakamã ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex nē.

¹⁹ Nē koja mēhō pixi nē mẽ awÿr tē nē amã Kris kôt mẽ akrãhtũm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã harēnh to ka ama nē ãm ama. Nom koja wa hamēxkrut rÿ mẽ axkrunēpxi nē mẽ awÿr mra nē axpēn kôt tanhmã harēnh to ka mẽ ama nē ãm hãmri mẽ kot tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota kôt ajamaxpēr.

²⁰ Hãmri nē Kris kwÿjê piitã mẽ noo mã kot amnhĩ tomnuj xwÿnhnta mã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to nē kãm akapēr kê axte ã amnhĩ nhĩpēx anhÿr kêt nē. Mē piitã mẽ kot hã amar nē nhÿrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate uràk nē hã tanhmã mẽ kãm axàkjêr to pymaj tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nē.

²¹ E Tĩrtũm noo mã na pa ã amã mẽ kaxyw mẽmoj tã karō anē Ximotre. Nē Jejus Kris mẽ Tĩrtũm kapēr o mẽ wrÿk xwÿnhjê noo mã pa ã amã karō anē. Jakamã kêr ka inhmar tÿx nē hkôt amnhĩ nhĩpēx o ri apa. Jao mẽ piitã mẽ hipēx o axpēn pyràk. Nom kêr ka akrãmnhwÿ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nē axtem nē ãm omu nē ajamaxpēr o:

—Nà kêp ixkrãmnhwÿ kēnã kot paj kêt ja nē tanhmã kãm ixkapēr to. Pa ho anhÿr kêt nē.

Anhÿr o ajamaxpēr kêt nē. Mē piitã mẽ hipēx o axpēn pyràk.

²² Nē kêr ka anojarêt kãm mẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpēx to ho mẽ pa kaxyw mẽ unhwÿr kêt nē. Aprĩ hã tanhmã mẽ kot amnhĩ

nhĩpêx ã hã mẽ omu nẽ mẽ hkapi nẽ rĩ kormã mẽ unhwỳ rỳ tee ri mẽmoj tã mẽ omu nẽ mẽ hkaga.

Nẽ koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka ja hã omu rỳ harênh ma hãmri nẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx pix o apa.

²³⁻²⁵ Na htem tũhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽhõ ja hã mẽ omu nẽ mẽ harênh kurê kumrêx. Kris kôt mẽ hkrãhtũm kormã kot tanhmã hã kãm nẽ hkêt ri nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ harênh to. Nom na htem tũhã hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm Tĩrtũm pix ja hã mẽ omu. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã harênh ma nẽ hkôt omu.

Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja haxwỳja. Na htem tũhã mẽ noo mã tanhmã mẽhõ ho mex to nhũm hkwỳjaja ja hã omu nẽ axpên mã mex ã mẽ harê. Nẽ tũhã hpimxur pê tanhmã mẽhõ ho mex to nhũm mẽhõ ja hã omunh kêt nẽ. ãm Tĩrtũm pix ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã harênh ma nẽ hkôt omu.

Nẽ kwa Ximotre. Axà nẽ anhõhymnuj nẽ ri apa jakamã kwa kêt ka gô pix o akõm o apa hkêt nẽ. Määnên wĩhti hkwỳ ho ixkõ kêt ka anhõhy mex japêr.

6

*Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karõ
Epes 6.5-9; Korosẽ 3.22-4.1; Xitre 2.9-10; Wam
Pêtre 2.18-25*

¹E kot paj mẽ akwỳjaja mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê kaxyw mẽmoj tã amã karõ. Mẽ kãm anẽ kê

mě õ patrãw ã hpijaàm o ri pa. Jao mẽ kapěr ma nẽ hkõt kãm àpênh mex nẽ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpěr o:

—Kwa pěr Tĩrtũm kapěr na mex kumrêx. Inhmã àpênh xwỳnhja na hte hkõt amnhĩ nhĩpêx pẽ amnhĩ to mex o pa. Pěr ãm hãmri na hte Pawre ho mẽ ahkre ho pa.

Anhỹr o hamaxpěr.

² Nẽ koja mẽ õ patrãw ra Kris kõt amnhĩ xãm japêr ka kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã anẽ kê Kris kõt mẽ kêp mẽ htõ hã mẽ kãm àpênh mex o ri pa. Nom kê mẽ urak nẽ kêp Kris kõt hkwy hã mẽ omu nẽ hamaxpěr o:

—Nà Kris kõt ixtõ kênã kot paj kêt ri kapěr kõt amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm ixàpênh mex o ri ixpa.

Anhỹr o hamaxpěr kêt nẽ. Kê kêp Kris kõt htõ hã kãm ho mex prãm xaj kãm àpênh mex o pa.

E kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã ã tanhmã mẽ àpênh to ho pa hã karõ anẽ Ximotre.

*Tĩrtũm kapěr kwỳm ri mẽ ahkre xwỳnhjê jarênh
Rukre 12.13-21; Xiakre 5.1-6*

³ Nẽ na hte Kris kwỳ hkêt xwỳnh kwỳjaja Kris kwỳjê mã Tĩrtũm kapěr o hêx o pa. Nẽ htỳx ri Jejus kapěr kwỳm ri tanhmã harênh to ho pa. ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kapěr tã nhũm htem htỳx ri tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkõt pa.

⁴ Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar tã mẽ àhpumunh tỳx kêt. Na htem tanhmã Tĩrtũm kapěr kute hã axpẽn mã akir nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk o pa. Nẽ axpẽn mã kapěr punuj nẽ mẽmoj tã axpẽn kamnhĩx o pa.

⁵ Nē hamaxpēr mex kêt jakamã mēmoj tã axpēn mã àkjêr pix o pa. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tĩrtũm kapēr mar tỳx kêt nē. Hãmri nē htỳx ri hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Kot paj Tĩrtũm kapēr o mē ahkre ho ixpa nhũm mē inhma nē inhmã amnhĩrer mex nē pa ixkàxpore rax nē ri ixpa. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Ja inhmã mex.

Anhỹrja o kãm hikàxpore rũnh prãm o amnhĩ to amnhĩrĩt o pa.

Kàxpore jarēnh

⁶⁻⁸ E kot paj hpãnhã amã tanhmã kàxpore jarēnh to ka inhma Ximotre. Xà na pu htem pakatorxà nhõhy rũm pajapôj nē amnhĩ kôt kàxpore hkwy jamý nē ho pajapôj? Nà na pu htem pahkēnh nē panhỹ kamã pajapôj. Tã kot puj mē ja pyrà nē nhỹrmã ty nē mã ho anē nē panhỹ kamã ma papa. Jakamã kêt pu mē kormã pika ja kamã pahĩr nē papa ri paxàpkur xà nē mē paxê pix tãnopxar pē pahkĩnh nē ri papa. Pakàxpore rũnh kêt tã na pu htem Tĩrtũm kamnàr rom pahkĩnh nē pajamakêtkati nē papa. Jao pajamaxpēr o:

—Nà ixkàxpore rax kêt nē ixkukrêx rax kêt tã na hte Jejus ixkôt pa ho pa nē mēmoj to ixkutã nojarêt rãhã ho pa. Jakamã ixkàxpore rax kêt tã ixkĩnh nē ijamakêtkati nē ixãmnhĩx ixpa.

Anhỹr o pajamaxpēr o papa.

⁹⁻¹⁰ Mē kot amnhĩm kàxpore o pikuprõnh rũnh xwỳnhjaja na htem kàxpore pix kukamã hamaxpēr o pa nē gaa nē kàxpore rũnh gryk ã amnhĩ tomnuj o pa. Na pre mē pahkwỳjaja kàxpore rũnh prãm xàj Jejus kaga. Tã ra mē hikàxpore rũnh tã hkĩnh

ně hamakêtkati ně pa hkêt ně. Na htem omnuj ně hkaprĩ ně pa. Ā na htem mẽ hikàxpore rũnh xwýnh kwýjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao kàxpore pix kukamã hamaxpêr ně gaa ně ra gryk ã mẽ kot amnhĩ to mex xà kaga hpa ně htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nễ tanhmã hkwỳjê nhĩpêx punuj to. Te tutre kot harôj xành ã htỳx rapuuti hwỳr gjêx ně tee ri kãm kator prãm kaprỳ pyræk. Ā mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurê.

Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karõ

Korosê 4.17; Wam Ximotre 4.14; Sikũn Ximotre 2.1-7

¹¹ Nễ kwa Ximotre kêr ka mẽ uræk ně kàxpore rax prãm xàj amnhĩ tomnuj o apa hkêt ně. Ate Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwýnh jakamã kêr ka kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao Tĩrtũm pyrà ně ate amnhĩ jarênh xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nễ amã Kris kôt akwỳjê hkĩnh pê mẽmoj to mẽ kutã anojarêr o ri apa. Nễ Kris kôt mẽ hkwỳ hkêt xwýnhjaja kot Kris ã tanhmã ato htã ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ně mẽ piitã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa.

¹² Na ka pre Kris kôt mẽ pahkwỳjê noo mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr awỳr nhũm ate Jejus kôt amnhĩ xãm ně amã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hprãm ã amnhĩ jarê nhũm ikrêsti kamã mẽ piitã ja hã ama. Jakamã kwa kêr ka arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Hãmri ně nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri amex kumrêx ně atĩr tũm ně apa ho apa.

13-14 E na pa mẽmoj tã amã karõ rax ka piitã kamã harẽ nõ mar pa. Tã kêr ka inhmã ja hã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Mẽmoj piitã ho htĩr xwỳnh Tĩrtũm mẽ Jesus Kris wa noo mã tanhmã ja hã inhmã amnhĩ jarẽnh to. Jesus htyk kaxyw nõ àmnhĩx kot Pahi Põn Pirat mã amnhĩ jarẽnh xwỳnhhta noo mã amnhĩ jarẽ nõ inhmã amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj ate mẽmoj tã inhmã karõ piitã hkõt amnhĩ nhĩpêx rãhã nhũm Pahihti Jesus Kris akupỳn mẽ pahwỳr wrỳ. ãm hãmri na pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ Pawre.

Anhỳr o inhmã amnhĩ jarẽ.

Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer

15 Nẽ koja Tĩrtũm akupỳn mẽ pahwỳr Jesus mẽnh xà hã arĩgro jarẽ hãmri nhũm kot harẽnh xàta wỳr pøj nhũm akupỳn mẽ pahwỳr kumẽ. Tĩrtũmja mex o mex. Tapxipix kêp mẽmoj piitã ho amnhĩptàr xwỳnh maati. Nẽ kêp jar mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ õ Pahi Maati.

16 Nẽ tapxipix na rãhã ho rãhã nõ mex o mex jakamã puhã hirã rax kumrêx. Tã hkĩnhã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã kot puj mẽ puhã hirã raxja kutã hkêt nõ. Jao hwỳr mẽ pamrar kêt nõ.

Nẽ aa mẽhõ kot no ho Tĩrtũm pumunh kêt tã kwa kêr pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex nõ hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh rãhã ho papa.

*Axte mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarẽnh
Rukre 16.9*

17 Nê kêr ka Kris kwỳjê kamã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anê kê mẽ kot amnhĩ to rũnh kôt amnhĩ to àmra ho pa hkêt nê. Nê amnhĩ kaxyw mẽ hikàxpore rũnh kôt hamaxpêr o pa hkêt nê. Kàxpore na hte hapêx tokyx anê. Mẽ kãm anê kê mẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mãn hamaxpêr tỳx rãhã ho pa. Na hte àmnhĩx tanhmã mẽ pahto mex to ho pa nê mẽ pahpê õxỳ hkêt nê. Jao mẽ pahwỳr na rê nhũm mẽ pahpur go mex nê pu mẽ kamã panhõ rũnh o papa. Nê mẽ pamã myyti ho hirã pu mẽ kukwak ri parĩt mex pê mẽmoj tã paxàpênh o papa. ã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex kot anhỳr pu mẽ kukwak ri pahkĩnh nê pajamakêtkati nê ri papa. Tã kêr ka mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anê kê mẽ amnhĩ kaxyw kumã pix mã mãn hamaxpêr rãhã ho pa.

18 Nê mẽ kãm anê kê mẽ hikàxpore ho hkwỳjê pê õxỳ hkêt nê ho tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Nê àmnhĩx ho tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho ajuta hto ho pa.

19 Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nê hkĩnh nê õ krĩ kamã mẽ kutêp mẽ kãm mẽmoj mex o akuprõ. Jakamã nhũm mẽ kormã jar htĩr nê pa ri mex nê pa nê mãânênh nhỹrmã kaxkwa kamã mex kumrêx o jar pika ja kamã mex nê pata jakre. E kêr ka ã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã ja hã karõ anê Ximotre.

*Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karõ jatur xà
Korosê 4.17; Wam Ximotre 6.14; Sikũn Ximotre
1.13, 4.5*

20 Nê ra Tĩrtũm kot ate kapêr o mẽ ahkre ho apa kaxyw axãm jakamã kêr ka tãm amnhĩ nhĩpêx pê

mě ahkre mex rãhã ho ri apa. Jao Tĩrtũm kapěr o hêx o ri mẽ ahkre xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Na htem mẽ kuma nẽ mẽ kapěr mex ã mẽ hkamnhĩx nom mẽ kapěr mex kêt. Jakamã kwa kêt ka mẽ kot tanhmã mẽ ahkre hto hã mẽ ama nẽ ãm mẽ ama.

²¹ Na pre ra mẽ pahkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ kapěr gryk ã Jejus kaga.

È ãm ja pix. Kê Tĩrtũm mẽ apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa ã amã ixkapěr ã kagà anẽ.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f